

ความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

Understanding for Creating Strategic Plans to Enhance the Ability of Chiang Mai Communities in ASEAN Community

ปรารถนา มินเสน ^{1*}

Pradthana Minsan ^{1*}

¹ Faculty of Science and Technology, Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านธุรกิจชุมชน ด้านการเกษตร ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านสุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเด็กและเยาวชน ด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการศึกษา และด้านสังคมและวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 36 คน จาก 9 อำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่ และสมัครใจเข้าร่วมอบรม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) และวิเคราะห์ศักยภาพด้วยวิธีการ SWOT โดยประเมินจากแบบฟอร์มการสร้างแผนกลยุทธ์ของชุมชนและแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการจัดทำกระบวนการสร้างแผนกลยุทธ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Wilcoxon Matched Pairs Signed Rank Test

ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: แผนกลยุทธ์, การวิเคราะห์ SWOT, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ประชาคมอาเซียน

*Corresponding author. E-mail: pradthana.m@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and to compare the understanding of the creation of the strategy to raise the potential of Chiang Mai communities under 9 types of ASEAN community: community business, agriculture, local administrative organization, hygiene and environment, natural resources, children and youth, elderly and disable people, education, and social and cultural. Therefore, the sample was the 36 agents from local administrative organization from 9 districts in Chiang Mai who were willing to participate this seminar. Participatory action research (PAR) and the SWOT analysis were used in this research. The research instruments were the form creation strategic plan for the community and a cognitive creating strategic plans was collected two phases; pre-test and post-test. The statistical method for analyzing the data were mean, percentage, standard deviation, and Wilcoxon Matched Pairs Signed Rank test.

The results indicated that the post-test scores for understanding of creating strategic plans to enhance the ability of Chiang Mai communities in ASEAN community were higher than the pre-test scores, statistically significant difference at .05 level.

Keywords: Strategy, SWOT analysis, Local administrative organization, ASEAN

ความนำ

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) อย่างเป็นทางการ จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางภาคเหนือของประเทศ เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงไม่เพียงแต่ในประเทศ แต่เป็นที่รู้จักกันดีทั่วโลก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว รวมถึงอุตสาหกรรมบริการอื่น ๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร แม่เต่างานหัตถกรรมที่เคยเป็นเพียงอุตสาหกรรมในครัวเรือนก็ขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น การแกะสลัก การทำเครื่องปั้นดินเผา (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่, 2559) จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์การย้ายถิ่นฐานของทั้งคนไทย และคนต่างชาติเข้ามาอยู่ในเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงผู้ใช้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านของไทย นอกจากนั้นเชียงใหม่ยังเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเมื่อมีการเชื่อมโยงแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) จากทางตอนใต้ของจีน รวมถึงแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) (ศูนย์ข้อมูล

ข่าวสาร เทศบาลนครขอนแก่น, 2559) จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งเชื่อมต่อกันทางถนนและรถไฟความเร็วสูง อีกทั้งเชียงใหม่ยังเป็นศูนย์กลางทางการบิน ศูนย์กลางทางการศึกษาและศูนย์กลางทางการแพทย์ในอนุภูมิภาคด้วย

สำหรับผลเสียที่เกิดขึ้นเห็นได้อย่างชัดเจนได้แก่สภาพการจราจรที่เริ่มแออัด แรงงานที่มีฝีมือเริ่มขาดแคลนเนื่องจากชาวต่างชาติที่เคยเข้ามาทำงานแล้วมีประสบการณ์บางคนกลับไปทำงานยังประเทศตนเอง บางคนก็ผันตัวเองมาเป็นผู้รับเหมา ส่วนแรงงานต่างชาติที่ไร้ฝีมือเริ่มมีการอพยพเข้ามาทำงาน เมื่อไม่ได้รับการจ้างงานหรือได้ค่าจ้างต่ำ ก็ก่อปัญหาอาชญากรรม ลักขโมย ปล้น ค้ายา และขอทาน ในขณะที่แรงงานคนไทยเองที่มีประสบการณ์ทักษะสูง ก็ย้ายถิ่นไปทำงานที่ประเทศอื่น นอกจากนั้นคนต่างชาติ ก็เริ่มเข้ามาทำงานในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ชาวญี่ปุ่น เกาหลี จีน สิงคโปร์ ยุโรป และสหรัฐอเมริกา (มงคล ต้นติสุขุมล, 2555)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากข้อดีและผลเสียที่เกิดขึ้นกับจังหวัดเชียงใหม่ ด้านความพร้อมในการพัฒนา

เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่นต้องประสบปัญหาใหญ่ ๆ ถึง 9 ด้าน จากทิศทางของการเปิดอาเซียน ได้แก่ (1) ด้านธุรกิจชุมชน (2) ด้านการเกษตร (3) ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม (5) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (6) ด้านเด็กและเยาวชน (7) ด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ (8) ด้านการศึกษา และ (9) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (ปรารภณา มินเสน, 2558)

จากการศึกษาปัญหาและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้ง 9 ด้านต่อชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในประเทศไทยจะเข้าสู่สมาชิกประชาคมอาเซียน พร้อมกับการศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ดังนั้นจึงต้องการศึกษาและเปรียบเทียบผลการให้ความรู้ความเข้าใจกระบวนการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ซึ่งได้จำแนกตามผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 9 ด้านข้างต้น โดยได้จัดทำแบบฟอร์มการสร้างแผนกลยุทธ์ของชุมชน และแบบทดสอบเพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการจัดทำกระบวนการ

สร้างแผนกลยุทธ์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ต่อไป

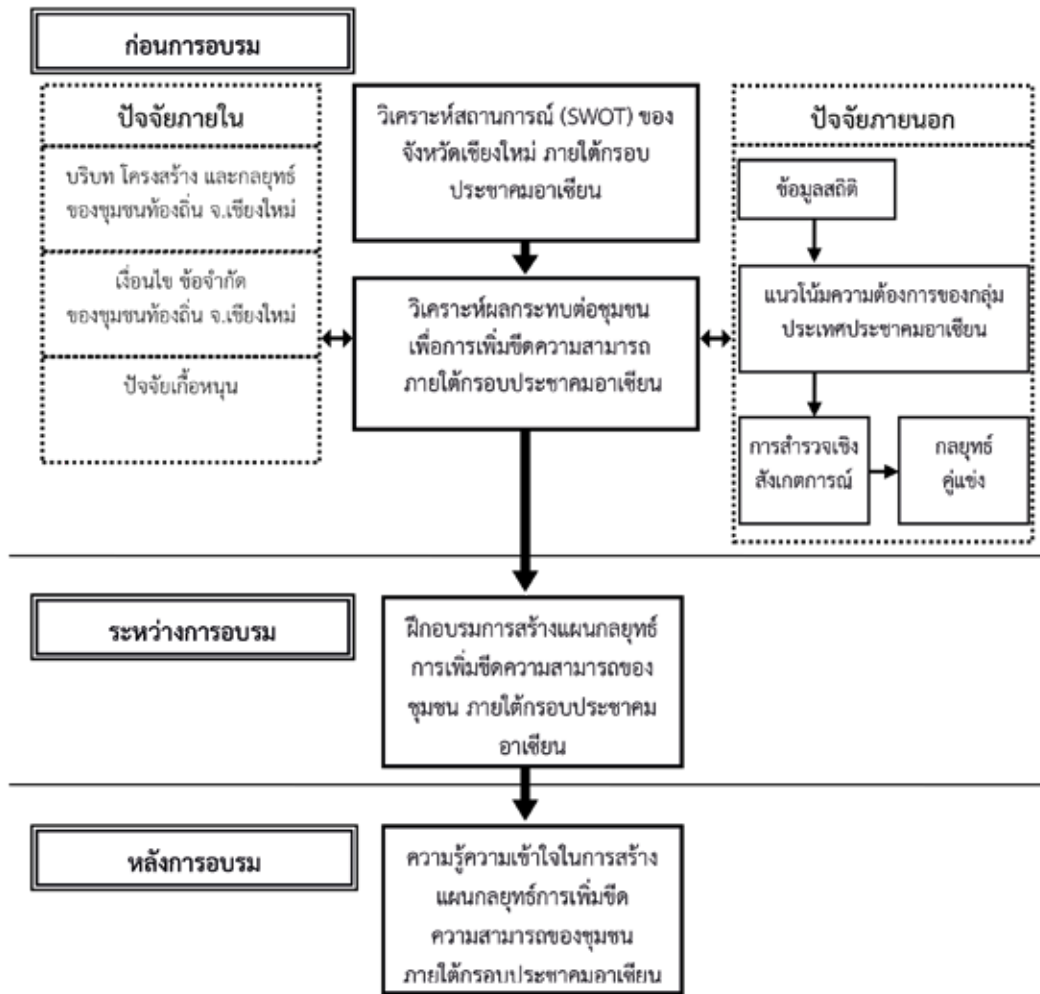
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำกระบวนการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน จำแนกเป็น 9 ด้าน ตามผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการทำกระบวนการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ก่อนและหลังการอบรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน มีกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน สามารถอธิบายได้ดังนี้ เริ่มจากนักวิจัยมีการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้ง 9 ด้าน จากทิศทางของการเปิดอาเซียน ของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ด้านธุรกิจชุมชน ด้านการเกษตร ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเด็กและเยาวชน ด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการศึกษา และด้านสังคมและวัฒนธรรม มากำหนดเป็นกรอบการวิจัย โดยวิเคราะห์สถานการณ์ ผลได้ และแนวโน้มผลกระทบ

เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน พิจารณาทั้งปัจจัยภายนอก (ข้อมูลสถิติ แนวโน้ม ความต้องการ (Demand) ของกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียน การสำรวจเชิงสังเกตการณ์ และกลยุทธ์คู่แข่ง) และปัจจัยภายใน (บริบท โครงสร้าง กลยุทธ์ เงื่อนไข/ข้อจำกัด และปัจจัยเกื้อหนุน) นำข้อมูลเหล่านี้เป็นแนวทางหรือสาระสำคัญของเนื้อหาในการฝึกอบรมโครงการ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ซึ่งผลจากการอบรมทำให้ชุมชนมีความความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำกระบวนการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนเพิ่มมากขึ้นภายหลังเข้ารับการอบรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) หมายถึง การร่วมกันทางเศรษฐกิจของประเทศในเขตอาเซียน เพื่อผลประโยชน์ในด้านการต่อรองทางเศรษฐกิจ การส่งออก และการนำเข้าของสินค้า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ดำเนินการควบคู่ไปกับ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ซึ่งเป็นสามส่วนหลักของประชาคมอาเซียน

ชุมชน (Community) หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ใดที่หนึ่งที่มีความสัมพันธ์กันในฐานะเป็นเครือญาติหรือเพื่อนบ้าน โดยมีการใช้ชีวิตร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ปัจจัยภายในหน่วยงาน (Internal factor) หมายถึง องค์ประกอบภายในหน่วยงานที่มีอยู่หรือเป็นอยู่ ทั้งในลักษณะของรูปธรรมและนามธรรม โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งปัจจัยภายในที่เป็นเชิงบวกและสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ เรียกว่า จุดแข็ง (Strength) และปัจจัยภายในที่เป็นเชิงลบ เรียกว่า จุดอ่อน (Weakness)

ปัจจัยภายนอกหน่วยงาน (External factor) หมายถึง สถานการณ์ภายนอกที่หน่วยงานเผชิญอยู่หรือเกี่ยวข้องกับ ทั้งในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งปัจจัยภายนอกที่เป็นเชิงบวก เรียกว่า โอกาส (Opportunity) ในขณะที่ปัจจัยภายนอกที่เป็นเชิงลบ เรียกว่า อุปสรรค (Threat) หรือข้อจำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่

ตัวอย่างเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ใน 9 อำเภอ จากจำนวนทั้งหมด 24 อำเภอ โดยมีการคัดเลือกตัวอย่างดังนี้

1. ให้แต่ละอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ตอบรับที่จะเข้าร่วมอบรมโครงการ “การสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน”
2. จากแบบตอบรับในข้อที่ 1 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อให้ได้อำเภอตัวอย่าง จำนวน 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสันป่าตอง อำเภอหางดง อำเภอแมริ่ม อำเภอสันทราย อำเภอแม่ฮ้อย อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันกำแพง อำเภอแม่ว้าง และ อำเภอแม่แจ่ม

3. จากอำเภอตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกหน่วยตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อคัดเลือกกลุ่มองค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตัวอย่าง ให้มีลักษณะสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนที่ศึกษา และเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. จากนั้นแต่ละองค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตัวอย่าง ได้ส่งตัวแทนเพื่อเข้าอบรมในโครงการ “การสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน” รวม 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบฟอร์มแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ
2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรมการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน โดยแบ่งเป็นทั้งหมด 10 หัวข้อ ได้แก่

2.1 ยุทธศาสตร์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (A1)

2.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดทิศทาง และการกำหนดกลยุทธ์ (A2)

2.3 การวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กร (A3)

2.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร

- เกี่ยวกับบุคลากร การเงิน การตลาดและคุณภาพ (A4)
 2.5 สภาวะแวดล้อมภายนอกองค์กร (A5)
 2.6 การทำ SWOT กัับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (A6)
 2.7 การวิเคราะห์ SWOT (A7)
 2.8 การปฏิบัติงานขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (A8)
 2.9 ลักษณะของดัชนีชี้วัดผลงานหรือความสำเร็จของงาน (Key Performance Indicator: KPI) ที่ดี (A9)
 2.10 อุปสรรค 4 ด้าน ต่อการดำเนินการปฏิบัติการกลยุทธ์ (A10)

การวิเคราะห์ข้อมูล

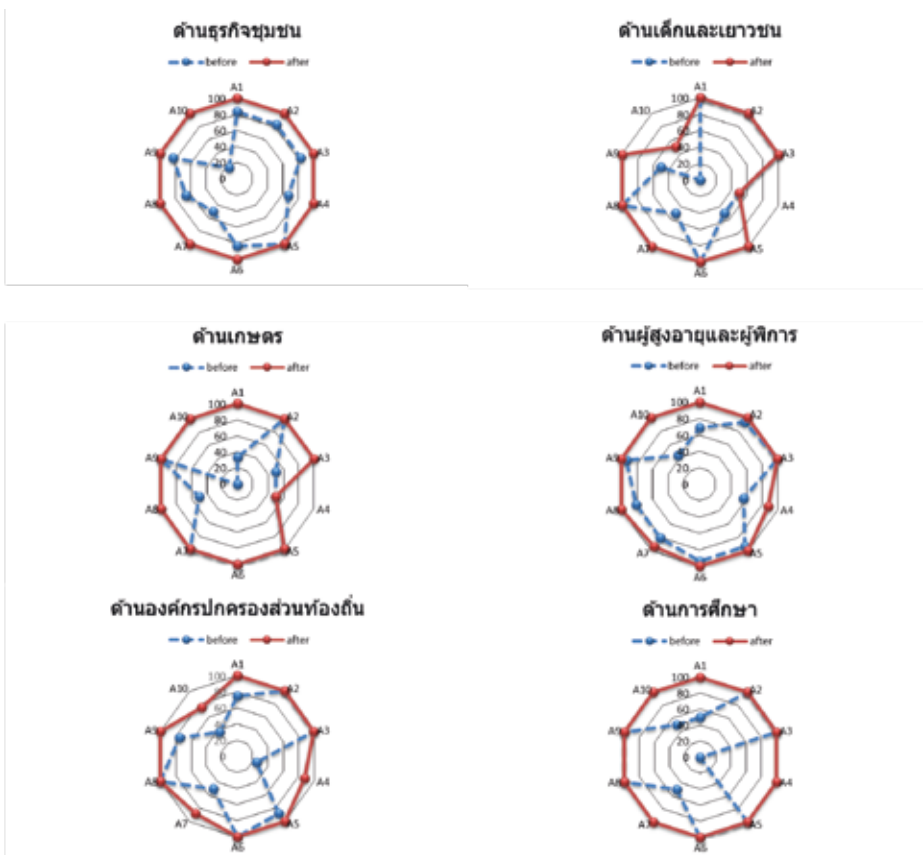
1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

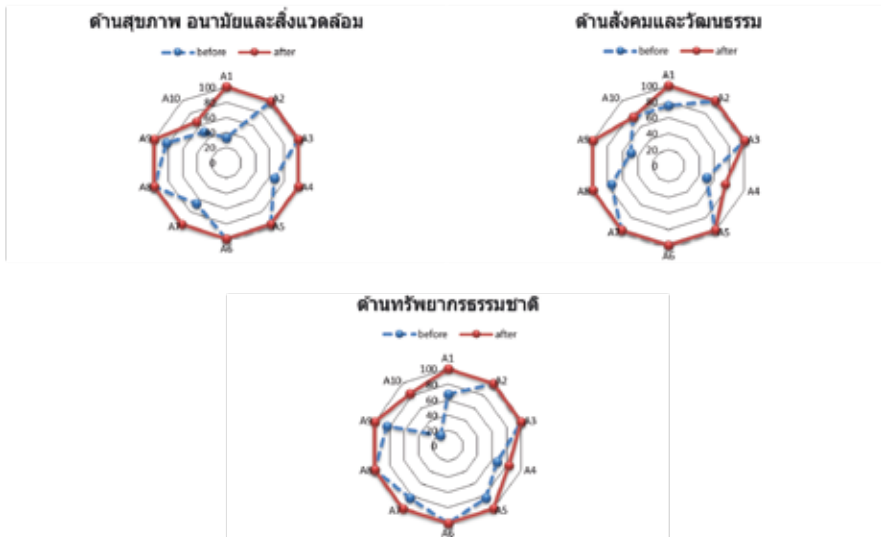
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์คะแนนความรู้ความเข้าใจระหว่างก่อนและหลังการอบรมให้ความรู้ด้วยสถิติ Wilcoxon Matched Pairs Signed Rank Test

ผลการวิจัย

จากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน โดยจำแนกตามผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้ง 9 ด้าน จากทิศทางของการเปิดอาเซียนของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมจำแนกตามผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้ง 9 ด้านของชุมชน จากทิศทางของการเปิดอาเซียนของจังหวัดเชียงใหม่ แสดงตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 คะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม จำแนกตามผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้ง 9 ด้านของชุมชน จากทิศทางของการเปิดอาเซียนของจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 2 (ต่อ)

จากภาพที่ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมจำแนกตามผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้ง 9 ด้าน จากทิศทางของการเปิดอาเซียนของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านธุรกิจชุมชน และ ด้านการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมเพิ่มขึ้นในแต่ละหัวข้อคำถาม เป็นร้อยละ 100.00 เต็มทุกหัวข้อ อย่างไรก็ตามในอีก 7 ด้านที่เหลือ ความรู้ความเข้าใจหลังการอบรม คะแนนเฉลี่ยยังไม่เต็ม ร้อยละ 100.00 ทั้งนี้เนื่องจากหัวข้อคำถามบางหัวข้อได้คะแนนเฉลี่ยไม่เต็มได้แก่ ในหัวข้อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์กรเกี่ยวกับบุคลากร การเงิน การตลาดและคุณภาพ (A4) ชุมชนในด้านเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทรัพยากรธรรมชาติ เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เต็มร้อยละ 100.00 และเช่นเดียวกับหัวข้ออุปสรรค 4 ด้าน ต่อการดำเนินการปฏิบัติการกลยุทธ์ (A10) ชุมชนในด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ เด็กและเยาวชน สังคมและวัฒนธรรม มีความเข้าใจเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เต็มร้อยละ 100.00 และมีเพียงด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีคะแนนความรู้ความเข้าใจ ในหัวข้อการวิเคราะห์ SWOT (A7) เพิ่มขึ้นร้อยละ 75.00

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์ฯ (n =36)	คะแนนเต็ม	Mean	SD	Z	p-value
ก่อนการอบรม	10	7.64	1.22	-5.08*	.00
หลังการอบรม	10	9.69	0.47		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ .05

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน ระหว่างก่อนการอบรม และ หลังอบรม ปรากฏว่า ผู้เข้ารับการอบรมได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบ เท่ากับ 7.64 คะแนน โดยต่ำสุดได้ 4 คะแนน และสูงสุดได้ 10 คะแนน หลังการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบ เท่ากับ 9.69 คะแนน โดยต่ำสุดได้ 9 คะแนน และสูงสุดได้ 10 คะแนน ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ด้วยสถิติทดสอบ Wilcoxon Matched Pairs Signed Rank Test ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การอบรมมีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน เพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจต่อการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ได้ศึกษาแนวคิดกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ของ นันทิยา หุตานวัตร และณรงค์ หุตานวัตร (2545) เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน และจุดแข็งของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของแต่ละชุมชน แบ่งเป็น 9 ด้าน ตามผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากทิศทางของการเปิดอาเซียน ได้แก่ ด้านธุรกิจชุมชน ด้านเกษตร ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านสุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเด็กและเยาวชน ด้านผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการศึกษา และด้านสังคมและวัฒนธรรม

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์ สามารถทำให้ชุมชนสร้างแผน

กลยุทธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ได้ครบ 9 ด้าน ในขณะที่ ผลคะแนนเฉลี่ยของการประเมินความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์ หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจต่อการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ดังนั้นจึงต้องพัฒนาต่อไปให้นำเอาความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์ไปบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ตามพันธกิจ (Mission) หรือภารกิจขององค์กร โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากองค์กร (Stakeholders) (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ, 2546) ทั้งนี้การวางแผนกลยุทธ์ช่วยเสริมสร้างการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และการคำนึงถึงความแตกต่างด้านค่านิยมและผลประโยชน์ การเสริมสร้างการตัดสินใจตามหลักพื้นฐานของความมีเหตุผล และที่สำคัญที่สุดคือ การวางแผนกลยุทธ์จะก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติกรอย่างแท้จริง (Bryson, 1995)

การนำผลวิจัยไปใช้

1. การให้ความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน สามารถกระตุ้นให้ชุมชน ตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง ในอันที่จะสร้างและพัฒนาแผนกลยุทธ์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
2. สามารถนำไปต่อยอดการวิจัยโดยการนำไปบูรณาการการทำงานกับชุมชนนอกจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการขยายผลวิจัยให้เกิดประโยชน์ของการนำไปให้ให้มากขึ้น

การวิจัยต่อไป

1. ควรเน้นประเด็นความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และการทำ SWOT พร้อมทั้งกำหนดทิศทางและกำหนดกลยุทธ์ให้ชุมชนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้มากขึ้น

2. ควรนำชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้านทั้ง 9 ด้าน เพื่อนำมาเป็นตัวแทนของชุมชนทั้งหมดในการวางแผนการกำหนดแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการของแต่ละด้านในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- ชัยสิทธิ์ เถลิงมีประเสริฐ. (2546). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา หุตานุกัฏ และณรงค์ หุตานุกัฏ. (2545). *SWOT การวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจชุมชน*. อุบลราชธานี: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- ปรารธนา มินเสน. (2558). *การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. โครงการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2558.
- มงคล ดันดีสุขุมาล. (2555). *ผลกระทบของการเปิดเสรี AEC ต่อจังหวัดเชียงใหม่*. เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.trainingthai.info/2012/10/aec.html>

- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เทศบาลนครขอนแก่น. (2559). *รู้จักเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียน (GMS Economic Corridors)*. เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://center.kkmuni.go.th/images/data/Investment-data/asian-way.pdf>
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่. (2559). *รู้จักเชียงใหม่*. เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.cm-mots.com/aboutus/index/1346643608.html>
- Bryson, J. M. (1995). *Strategic planning for public and nonprofit organization: A guide to strengthening organization achievement*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.